

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opera

Sancti Agobardi Archiepiscopi Lvgdvnensis Opervm ...

Agobardus <Lugdunensis>

Parisiis, 1666

Epist. Gregorij IV. ad Episcopos Regni Francorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14657

DE COMPAR. VTR. REGIMINIS. 53
citudine & administratione pacis & unitatis
Ecclesiæ, vestra sollertissima religio elaboret ut
omnis anima fidelis proficiat in fide & cog-
nitione Dei. quæ res omnibus rebus Deo carior
est. Hujus rei nisus merita vestra adpropinqua-
re faciat apostolicis meritis.

EPISTOLA GREGORII IV.
*Papæ ad Episcopos Regni
Francorum.*

ROMANO Pontifici scribentes, contrariis
Reum in Præfatione nominibus appellastis,
Fratrem videlicet, & Papam; dum congruen-
tius esset solam ei paternam reverentiam exhi-
bere. Adventu quoque ejus comperto, lætari
vos dicitis, credentes omnibus Principi scili-
cet subjectis profuturum, & optasse. occursum
vestrum nobis non negandum, nisi sacra jussio
imperialis præveniret. Quæ verba reprehensi-
bilia sunt. uno quidem modo, quia jussio Apo-
stolicæ Sedis non minùs vobis sacra videri de-
buerat, quàm illa quam dicitis imperialem.
deinde, quia veritate caret, quòd dicitis illam
prævenisse. non enim illa prævenit, sed nostra,
id est, Pontificalis. Neque ignorare debuerat-
tis, majus esse regimen animarum, quod est
Pontificale, quàm imperiale, quod est tem-
porale. Beatus Gregorius Nazianzenus non
hoc timuit coram Imperatoribus in Ecclesia
prædicare. Sic enim ipsis Imperatoribus loqui-
tur, dicens: *Suscipitisne libertatem verbi, liben-*

Gregor. Na-
zian. de he-
rem. dictu.

» ter accipitis quod lex Christi sacerdotali vos nostrae
 » subjicit potestati, atque istis tribunalibus subdit:
 » Dedit enim & nobis potestatem, dedit principa-
 » tum, multo perfectiorem principatibus vestris.
 » Aut numquid justum vobis videtur, si cedat spi-
 » ritus carni, si à terrenis caelestia superentur, si di-
 » vinis preferantur humana? Quare igitur vos, si-
 » cut veri sacerdotes, divini videlicet cultus mi-
 » nistri, non humani, non respondetis Impera-
 » tori, cujus sacra vos dicitis jussione praeventos,
 » sicut isdem beatus Gregorius alloquitur Impe-
 » ratorem praesentem, dicens: *Patienter, quæso,*
 » *accipe libertatem nostram. Scio te ovem esse*
 » *gregis mei à Christo mihi summo pastore an-*
 » *numeratam, & à sancto Spiritu consignatam;*
 » *scio te inter sacra altaria cum veneratione sub-*
 » *jici manibus sacerdotis; scio te beate Trinita-*
 » *tis cultum fidemque non tua sed nostra predica-*
 » *tione servare. Et post aliqua: Memento sem-*
 » *per quod una tibi natura est eademque substā-*
 » *tia cum omnibus qui tibi subiecti sunt. Tu ta-*
 » *men animo esto cum Deo, & non tam dominari*
 » *te mundo, quam dominari tibi Christum, gloria-*
 » *re. Quare etiam nunc commorantes cum Impe-*
 » *ratore, intermittentes stultissimas adulationes,*
 » *non ei prædicatis cum beato Augustino dicen-*
 » *tes: Felices dicimus Imperatores, si justè impe-*
 » *rant; si inter linguas sublimiter honorantium &*
 » *obsequia nimis humiliter salutantium non extol-*
 » *luntur, & se homines esse meminerint; si suam po-*
 » *testatem ad Dei cultum maxime dilatandum*
 » *majestati ejus famulam faciunt; si Deum timent,*
 » *diligunt, colunt; si plus amant illud regnum, ubi*
 » *non timent habere consortes; si tardius vindicant,*

Aug. lib. 5.
 de civ. Dei
 cap. 24.

& ignoscunt; si eandem vindictam, pro necessita-
 re regenda tuendaeque Reipublica, non pro satu-
 randis inimicitiarum odiis exerunt; si eandem ve-
 niam non ad impunitatem iniquitatis, sed ad spem
 correctionis indulgent; si quod asperè coguntur
 plerunque decernere, misericordia lenitate & be-
 neficiorum largitate compensant; si luxuria tanto
 eis castigatior, quanto posset esse liberior; si ma-
 lunt cupiditatibus quàm quibuslibet gentibus im-
 perare. Et si haec omnia faciunt, non propter ar-
 dorem inanis gloriae, sed propter caritatem felici-
 tatis aeternae; si pro suis peccatis humilitatis & mi-
 serationis & orationis sacrificium Deo suo vero
 immolare non negligunt; tales Christianos Impe-
 ratores dicimus esse felices interim spe, postea re
 ipsa futuros, cum id quod expectamus advene-
 rit. Vos autem è contrario, quia non vultis
 esse veri aedificatores, estis proculdubio veri de-
 ceptores, sicut scriptum est: *Popule meus, qui*
beatum te dicunt, ipsi te decipiunt, & viam gres-
suum tuorum dissipant. Deinde, postquam dixi-
 stis vos laetatos esse de adventu nostro, iterum
 intulistis quorundam relatione magno mœrore
 affectos. quod utique facit instabilitas mentis.
 Verum est omnino quoniam qui hæsitat, simi-
 lis est fluctui maris qui à vento movetur. Sed
 inter has hæsitationes nimis stolidè nos judi-
 catis immemores esse pastoralis officij & distri-
 ctissimæ moderationis. Deinde, sicut scriptum
 est, cum sit timida nequitia, dat testimonium
 condemnata; adjungitis quod omni verecun-
 dia dignum est, dicentes nos venire propter
 quandam præsumptuosam & omni ratione ca-
 rentem excommunicationem faciendam; & ad-

„ monetis nos nimis involutis & confusis sermo-
 „ nibus & sensibus, ut neque nostra voluntate ne-
 „ que alterius hortatu præsumptione prorumpamus ; eò quòd, ut dicitis, pertineat ad injuriam
 „ ac dehonestationem Imperialis potestatis, & ad
 „ minorationem & reprehensionem nostræ au-
 „ thoritatis. Dicite, quæso, quæ sunt ista por-
 „ tenta verborum? & quid potius pertinet ad de-
 „ honestationem imperialis potestatis, opera
 „ digna excommunicatione, an ipsa excommu-
 „ nicatio? Sed quia hæc verba vestra exaggerare
 „ laboriosum est, eò quòd plena sint nausæ; tan-
 „ tum illud flagito, ut dicatis quomodo potest
 „ fieri, ut manente Apostolicæ Sedis honore,
 „ mea tantum persona in causa reprehensionis &
 „ vituperationis remaneat? Nullo modo enim fie-
 „ ri potest, ut si is qui locum beati Petri tenet,
 „ exhonoratur, sine crimine duntaxat, cathe-
 „ dra ejus honorata permaneat. In tantum autem
 „ honoranda est Cathedra Pontificalis, & pro-
 „ pter Cathedram sedens in illa, ut etiam de Cai-
 „ pha crudelitate & incredulitate impio dicat
 „ Evangelista : *Hoc autem à semetipso non dixit.*
 „ *sed cum esset Pontifex anni illius, prophetavit*
 „ *quia Iesus moriturus erat pro gente.* Vnde con-
 „ stat etiam impium Cai-pham propter Cathe-
 „ dram honoratum esse prophetia. Vos autem fi-
 „ delem & cultorem pietatis Pontificem dehonestandum prædicatis absque injuria Sedis. quod
 „ omnino falsum est. Bene autem subjungitis,
 „ memorem me esse debere jurisjurandi causa fi-
 „ dei facti Imperatori. Quod si feci, in hoc volo
 „ vitare perjurium, si annuntiavero ei omnia quæ
 „ contra unitatem & pacem Ecclesiæ & regni

Ioan. 11.

committit. quod si non fecero, perjurus ero, sicut & vos. si tamen juravi. Vos tamen, quia proculdubio jurastis & rejurastis, promittentes ei erga illum omnia fideliter vos agere, & nunc videntes illum agere contra fidem, & præcipitari in perniciem, non revocatis eum quantum ex vobis est, perjuri estis: quia pro ejus salute secundum fidem promissam non laboratis. Deinde promittitis mihi venerabilem receptionem, si tamen ita ad illum venero, ut ejus voluntas est. Hæc non in libris divinis, sed in vestris conscientiis legitis, qui omnia facitis propter temporalem retributionem, eò quòd sitis arundines vento agitatae, & omnes auræ vos flectant. Pensate, pensate fratres, quàm longè est mens vestra ab illa petitione, qua in celebrationibus Missarum soletis dicere Deo, non voluntate, sed voce: *Da nobis pro amore tuo prospera mundi despiciere, & nulla ejus adversa formidare.* Nam si ex corde hæc peteretis, jam dedisset ille qui dicit: *Petite, & dabitur vobis.* Deinde dicitis illam primam divisionem regni, quam inter filios suos fecerat Imperator, nunc juxta rerum opportunitatem esse mutatam. quod omnino dupliciter falsum est. vno quidem modo; quia non est opportunitas, sed importunitas, eò quòd sit causa & origo conturbationis & dissensionis, commotionis & deprædationis, & omnium malorum quæ per singula dicere longum est, extra perjuriam innumera, & fidei ac pacis expulsionem. alio verò modo; quia necdum scitis, utrum sit commutata, an per verum Regem & Dominum maneat inlibata. Ista enim commutatio, quam vos dicitis juxta re-

Marth. 11

Ioan. 12.

„ rum opportunitatem factam, inde cognoscitur
 „ quia non fuerit per Deum, quia multorum pec-
 „ catorum origo existit. Illud namque quod per
 „ voluntatem Dei fit, plerunque causa est pres-
 „ suræ & persecutionis; sicut factum est adver-
 „ sùm sanctos Apostolos, & Martyres, qui non
 „ propter aliud passi sunt, nisi propter defensio-
 „ nem & confirmationem evangelicæ veritatis.
 „ Causa autem peccatorum & scelerum esse non
 „ potuit, sicut vestra divisio est, quam dicitis fuis-
 „ se opportunam. Deinde, quod grandi superci-
 „ lio dicitis, quia si reverenter venerimus ad Im-
 „ peratorem, per ipsum cognoscemus omnem
 „ rei veritatem, quare opportunè & utiliter mu-
 „ tata sit divisio, hoc loqui cogit vos magnitu-
 „ do superbiæ, æstimantes solos vos posse rerum
 „ cognoscere causas. Verè dico vobis, quia non
 „ solùm stultus, sed & infelix est, qui non intel-
 „ ligit quantos & quales fructus malorum protu-
 „ lit vestra commutatio, & de cuius thesauro ma-
 „ ligni cordis processit, & pro qua re vos lauda-
 „ tores & defensores estis hujus malignitatis.
 „ Deinde subjungitis, quia nisi secundùm volun-
 „ tatem vestram venero, non habeo Ecclesias ve-
 „ stras consentaneas, sed in tantum contrarias ut
 „ nihil mihi in vestris parrochiis agere vel dispo-
 „ nere liceat, nec quempiam excommunicare vo-
 „ bis obsistentibus. Verè verum est quod Veritas
 „ dicit: *Malus homo de malo thesauro cordis sui*
 „ *profert mala.* Quare mihi contrarij cum Eccle-
 „ siis vestris esse debetis in legatione pacis, &
 „ unitatis, quod Christi donum & ministerium
 „ est? An ignoratis angelorum cantu promissam
 „ esse pacem in terra hominibus bonæ voluntatis?

Matth. 12.

Luc. 1.

per Apostolum autem tribulationem & angustiam in omnem animam hominis operantis malum? Hic apparet quod congruat vobis illud quod Scriptura dicit: *Arma & gladij in via perversi.* Vos conamini obsistere perversitatibus vestris nobis, qui legatione fungimur pacis. Nam quicumque inter vos membra Christi sunt, non eum potestis abscindere à corpore capitis, quod est Christus. Nam etsi vos datis operam separandi à corpore vos ipsos, tamen sicut semper fuit, est, & erit; ut unguentum illud, Spiritus videlicet sanctus, (qui descendit à capite Christi in barbam, quæ est Apostolorum chorus; & de hac barba in ora vestimenti, quæ est capitium tunicæ, Ecclesiæ scilicet Christi, quod capit caput, ut inhabitet Christus per fidem in corde ejus.) in omnibus ubique fidelibus servet unitatem spiritus in vinculo pacis. Hæc idcirco dicimus, ut noveritis non vos posse dividere Ecclesiam Gallicanam & Germanicam ab unitate tunicæ quæ subjacet capicio, sublimioribus videlicet membris Ecclesiæ, qui proximiores sunt barbæ, Apostolis scilicet, ac per hoc apostolicis sedibus; sicut barba non potest esse nisi in capite. Deinde dicitis, rem ridiculam subinferentes, *& quod potius tacere quàm dicere malimus; Si autem non egeritis, assensum consilio nostro non præbueritis, honoris vestri periculo subjacebitis; si potius maluistis, id est, magis voluistis tacere, quàm dicere, quare non tacuistis? Consuetudo est in vobis ut id quod minus est, vincat quod majus est. Major voluntas extitit in vobis tacere, minor autem dicere; & tamen minor vicit majorem.*

Pr. v. 22.

 August.
 contra lit.
 Petil. l. 2.
 c. 104.

60 EPISTOLA GREGORII IV.

» Credendum est omnino , quoniam in discordia-
 » rum amatoribus victrix est cupiditas, victa con-
 » tinentia. Illud verò quod minari vos cognosci-
 » mus periculum gradus , quis explicare poterit
 » quantum sit absurdum , quantumque inconve-
 » niens & stultum ; cùm vestra comminatio non
 » sit propter crimen , homicidium scilicet , sacri-
 » legium , aut furtum, vel aliquid hujusmodi ; sed
 » nisi ita venerimus , sicut ipsi vultis. cui rei in ar-
 » gumento adjungitis juramentum ; & non recor-
 » damini erubescerent , quia perjuri pejeratum
 » degradare non possunt, etiamsi essem. Denique
 » vos non me scitis esse pejeratum. De vobis au-
 » tem nemo qui dubitet hoc esse. In hac re me-
 » mor esse debuerat sollertia vestra, quia quicun-
 » que cloacam commovet , quanto amplius com-
 » moverit , tanto amplio rem fœtorem exhalari
 » facit. Quod autem de sequentibus me fratribus
 » & cœpiscopis similiter promittitis agendum,
 » & additis, *inretractabiliter* ; miranda in hoc præ-
 » sumptio vestra cognoscitur. Numquid quod in
 » parte agitur , retractari apud universitatem non
 » poterit ? Numquid quod apud homines à recti-
 » tudine deviantes agitur , apud meliores , recti
 » videlicet tenaces , retractari non debet ? aut
 » quod in præsentem malitiosè judicatur , Dei judi-
 » cio retractandum non erit ? Quod vestræ minæ
 » continent , nunquam adhuc ab initio Ecclesiæ
 » factum est. Nam etiamsi ego fuisset perjurus ;
 » aptandum vobis erat illud evangelicum: *Neque*
 » *tu times Deum, cùm in eadem damnatione sis* &

Lat. 23.

